

בש"פ 5961/17 - דניס איגור ברשיבץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 5961/17

לפני:
העורר:
כבוד השופט י' עמית
דניס איגור ברשיבץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק
מ"ת 4262-12-16 שניתנה ביום 27.6.2017 על ידי
כבוד השופטת נאוה בכור

בשם העורר: עו"ד איתי רוזין
בשם המשיבה: עו"ד קרן רוט

החלטה

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור) במ"ת 4262-12-16 מיום 27.6.2017, בגדרה נדחתה בקשתו של העורר לעיון חוזר והוחלט להותירו במעצר עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הריגה, לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בצוותא עם אדם אחר, שהינו קטין (להלן: האחר, ויחד עם העורר: הנאשמים). בנוסף יוחסה לעורר עבירה של שיבוש הליכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין. בכתב האישום מתואר כי סמוך לחצות הלילה בתאריך 14.11.2016 ישבו הנאשמים בכיכר העיר. בקרבת מקום ישבו שלוש נערות, ולאחר שאדם זר (להלן: המנוח) התקרב אליהן, הנערות צעקו לעברו שיעזוב את המקום. גם האחר צעק לעבר המנוח שיעזוב את המקום, ולאחר שהלה הסתובב והרים ידיו, בעט בו האחר בעוצמה רבה. גם לאחר שהמנוח נפל על המדרכה, המשיך האחר לבעוט בפלג גופו העליון. כשהמנוח ניסה להתרומם, בעט בו העורר בעיטה חזקה לכיוון ראשו. לאחר כארבעים דקות, חזר המנוח לאזור ושוב התקרב לשלושת הנערות, שנבהלו ועזבו את המקום. העורר התקרב למנוח, היכה בפניו באגרופ, והמשיך לבעוט בו גם בעודו שרוע על הקרקע. רבע שעה מאוחר יותר, חזרו הנאשמים למקום בו שכב המנוח, והעורר בעט בו שוב בחוזקה, ואז נשמע המנוח מחרחר, והנאשמים נמלטו מן המקום. כתוצאה ממעשי האלימות של הנאשמים נגרמו למנוח דימומים בגזע המוח שהובילו למותו. בהמשך, נמנע העורר להתייצב לחקירה וכאשר שוטר ביקש לעוצרו, הוא אף ניסה

2. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את הנאשמים עד לתום ההליכים נגדם. העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת האשמה, וביום 26.3.2017 הורה בית המשפט המחוזי (כב' השופט א' יקואל) על שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני. על החלטה זו הוגש ערר מטעם המשיבה. בהחלטתו של השופט דנציגר מיום 28.3.2017 התקבל הערר, "ולא בלי התלבטות" (בש"פ 2790/17). בין היתר, נאמר בהחלטה, כי מעשיו של העורר "אכזריים וקיצוניים בחומרתם ואלו כווננו כלפי קורבן חסר ישע, שלמשיב אין איתו היכרות מוקדמת". כמו כן צויין כי קיים קושי ליתן אמון בעורר, נוכח הימלטותו, ובנוסף קיים חשש לשיבוש מהלכי משפט מצד העורר, כך שאין מקום להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני. עם זאת, צויין כי "יתכן שבחלוף הזמן ובהשתנות הנסיבות יהיה מקום לשוב ולשקול מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני".

עוד קודם לכן, ביום 21.2.2017, הורה בית המשפט המחוזי כי האחר יוחזק במעצר בפיקוח אלקטרוני בבית דודתו, באופן זמני. ביום 23.4.2017 ניתנה החלטה נוספת בעניינו של האחר. בית המשפט התרשם כי חלופת המעצר משיגה את מטרתה, ולפיכך נדחתה בקשת המדינה להחזיר את האחר למעצר במתקן כליאה, ונקבע כי הוא יישאר במעצר בפיקוח אלקטרוני למשך שלושה חודשים נוספים.

3. ביום 30.4.2017 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר. לקראת מתן החלטה בבקשה התבקש תסקיר מעצר עדכני. שירות המבחן התרשם כי הסיכון הנשקף מן העורר עודנו ברמה גבוהה "אך זאת בעיקר בהקשר של שימוש בסמים וקשריו השוליים", והומלץ על שחרור למעצר בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט המחוזי דן בבקשה לעיון חוזר והחליט לדחותה. בית המשפט דחה את הטענה כי החזקתו של האחר במעצר בפיקוח אלקטרוני מהווה אפליה פסולה כלפי העורר. נקבע כי קיימים הבדלים מהותיים בין השניים, הן מבחינת חלקם בביצוע המעשים, הן בניסיונו של העורר להימלט מחקירה, והן בשים לב לכך שהאחר הוא קטין שגילה מוטיבציה לשיתוף פעולה עם שירות המבחן. מכל מקום נקבע כי מסוכנותו של העורר מצדיקה מעצר מאחורי סורג וברית, ולכך מתווספים הקושי ליתן בו אמון, והחשש מפני השפעה על עדים בהינתן שההליך העיקרי טרם החל. העורר לא השלים עם החלטה זו ומכאן הערר.

4. הטענה העיקרית שהועלתה בערר היא טענה לאפליה, בכך שהאחר שוחרר למעצר בפיקוח אלקטרוני בעוד שהעורר נותר במתקן כליאה. לטענתו של העורר, האפליה מתחזקת בשים לב לעברו הפלילי של האחר, לאופי השלילי שנשאו תסקירי המעצר בעניינו, ולפסילת המפקחים שהוצעו על-ידו. העורר סבור כי מבחינת חלקו בביצוע העבירה לא קיים הבדל בינו לבין האחר, ונטען כי אף המשיבה הסכימה לכך בדיונים שנערכו בעניין מעצרו של האחר. לטענת העורר אין משמעות למספר המכות שכל אחר מן הנאשמים היכה את המנוח, וגם על פי חוות הדעת הפתולוגית לא ניתן לקבוע איזו מהמכות גרמה למוות. אשר להימלטותו של העורר משוטר שהגיע לעצור אותו, נטען כי בית משפט קמא טעה לחשוב שהעורר נמלט מביתו מפני השוטר, בעוד שלמעשה העורר רק המשיך בנסיעה מהירה על אופניו בתגובה אינסטינקטיבית של לחץ ובהלה, מה גם שמאז האירוע חלפו שמונה חודשים, ולטענת העורר לא הוכח חשש עדכני וממשי להימלטות או שיבוש הליכים. עוד נטען בערר, כי על אף האמור בהחלטה בבש"פ 2790/17, למעשה המשיבה מעולם לא העלתה בפני בית המשפט את החשש שהעורר ישפיע על עדים, וגם אם קיים חשש כזה, הרי שהוא רלוונטי יותר לשיבוש מהלכי משפט מצידו של האחר. העורר הוסיף וטען, כי המסוכנות הנשקפת ממנו איננה גבוהה בהשוואה למסוכנותו של האחר; כי החלופה המוצעת היא חלופה ראויה; כי בהיעדר עבר פלילי ובשים לב להיותו בגיר-צעיר, הפסיקה במקרים דומים ואף חמורים יותר מלמדת שיש מקום לשחרור לחלופת מעצר; כי ההתפתחויות מאז שניתנה ההחלטה בבש"פ 2790/17 מצדיקות כיום תוצאה שונה; וכי ההליך העיקרי מתנהל בעצלותיים. לפיכך ביקש העורר כי

נורה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

5. לעורר מיוחסים מעשים חמורים, הכוללים הפגנת אלימות קשה וקטלנית כלפי המנוח, שלא היתה לו עימו היכרות מוקדמת, ומתפרסים על פני פרק זמן ממושך. אכזריות מעין זו, עשויה להעיד על מסוכנות הטבועה בעורר.

6. ולמרות זאת.

בהחלטתו של השופט דנציגר בבש"פ 2790/17 הנ"ל, הוא ציין כי הוא מקבל את הערר "לא בלי התלבטות" ובסיפא להחלטתו ציין כי "בחלוף הזמן ובהשתנות הנסיבות יהיה מקום לשוב ולשקול מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני".

הנה כי כן, העורר עצור מזה כמעט תשעה חודשים, וממילא עומדות רגלנו על סף הבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. האחר, קטין, שוהה כיום במעון נעול לאחר פרק זמן בו שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני, ודומני כי יש ממש בטענת העורר כי בהיבטים מסוימים, מסוכנותו של הקטין גדולה יותר מזו של העורר, וזאת אף בהתעלם מכך שהקטין היה זה שהחל בתקיפתו של המנוח. אציין כי מסרט הצילום ומדברי ב"כ המשיבה עולה כי לאחר שהעורר בעט במנוח, שהיה שיכור כלוט, בראשו, ולאחר שנכח לדעת כי המנוח שרוע על הרצפה, הוא הפך את המנוח על גבו רכן עליו והוציא את לשונו כדי שהלה לא ייחנק. שמא יש בכך "ניצוץ" שמקהה במידת מה את אכזריותו של העורר? מכל מקום, ועיקרו של דבר, שזה מעצרו הראשון של העורר, ובחלוף כמעט תשעה חודשים, יש להניח כי הפנים את לקחו. גם בתסקיר המעצר המעודכן מיום 8.6.2017, הומלץ על מעצר בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח המפקחים שהוצעו. להערכת שירות המבחן, המפקחים יכולים להציב לעורר גבולות, ונראה כי מעצרו הממושך של העורר הבהיר למפקחים ולעורר את חומרת מצבו, וקשיי המעצר אך מחזקים את רצונו של העורר להישמע להגבלות שיוטלו עליו.

בהינתן כל אלה, אני סבור כי הגיעה העת להורות על שחרורו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח אנושי.

7. לאור ההוראות הרבות הקשורות במעצר בפיקוח אלקטרוני, התיק יוחזר לבית משפט קמא על מנת להסדיר את הליכי המעצר על פי פרק ג' 1 לחוק. בית משפט קמא רשאי לפעול כחוכמתו בכל הקשור לתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, אם בהתאם לתנאים שנקבעו בהחלטתו של השופט יקואל מיום 26.7.2017 ואם בתנאים אחרים/נוספים.

ניתנה היום, י' באב התשע"ז (2.8.2017).

שׁוֹפֵט